

Kurs Processledning

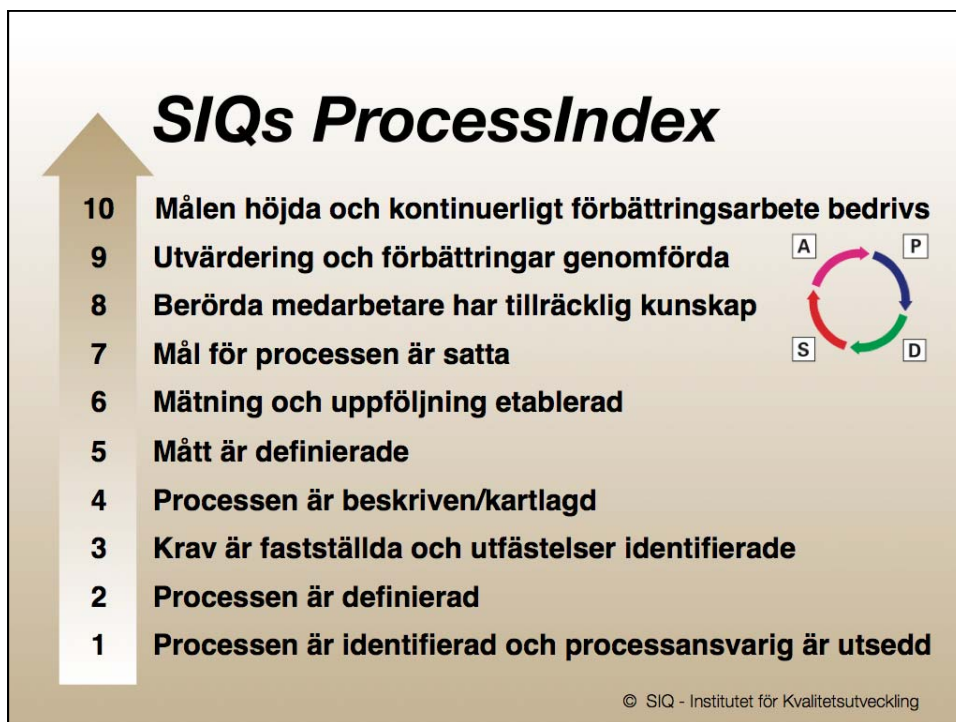
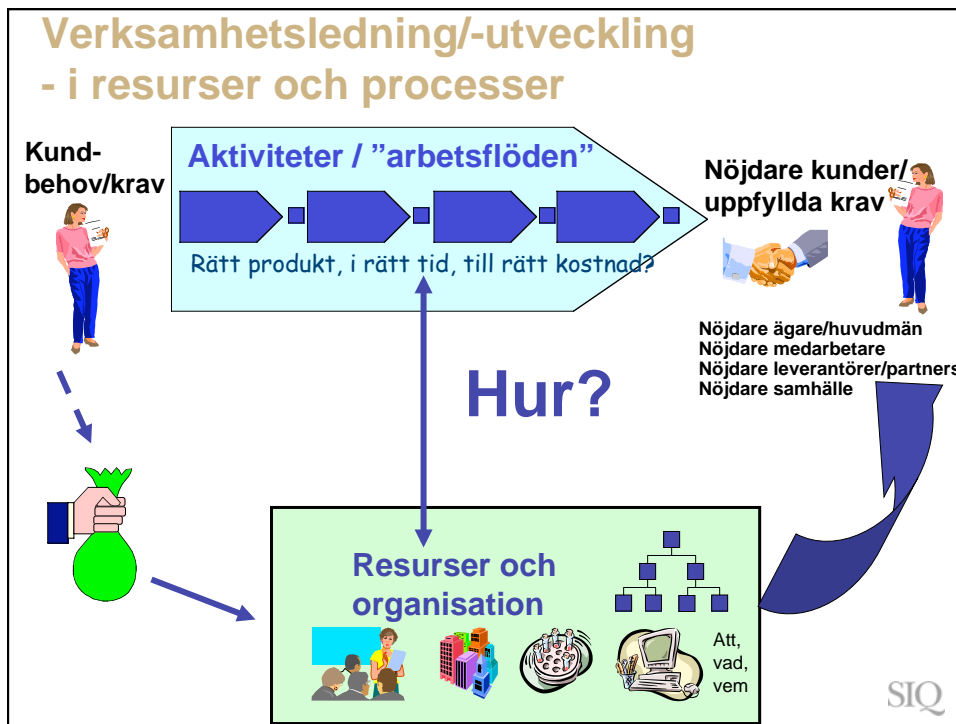
Del 2

Ett systematiskt angreppssätt för processutveckling/-förbättring

Ingvar Johansson, Senior Advisor
Institutet för Kvalitetsutveckling - SIQ

Processutveckling

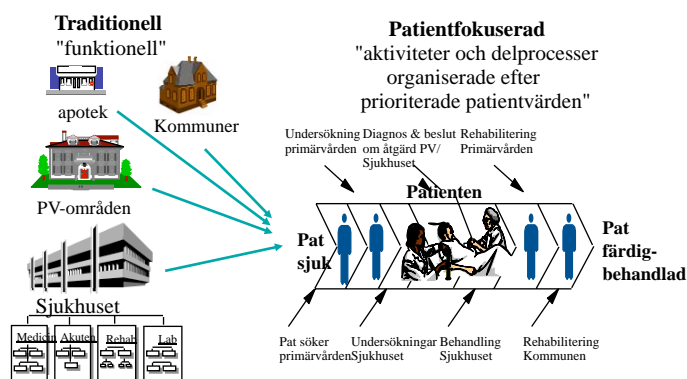

Att identifiera processer Undvik att tänka funktionellt!

1. Kund-/flödesperspektiv, inte funktionellt perspektiv (fokusera inte på ansvarig/ansvarsområden).
2. Identifiera hela flöden, inte enstaka arbetsuppgifter. Följ objekt/"kundens resa".

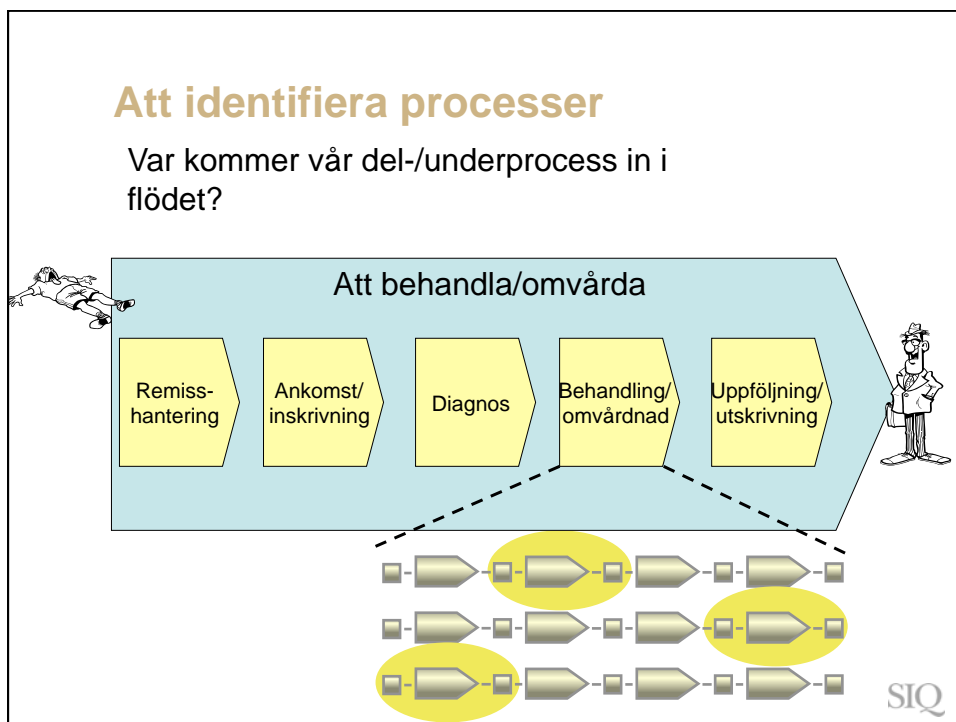
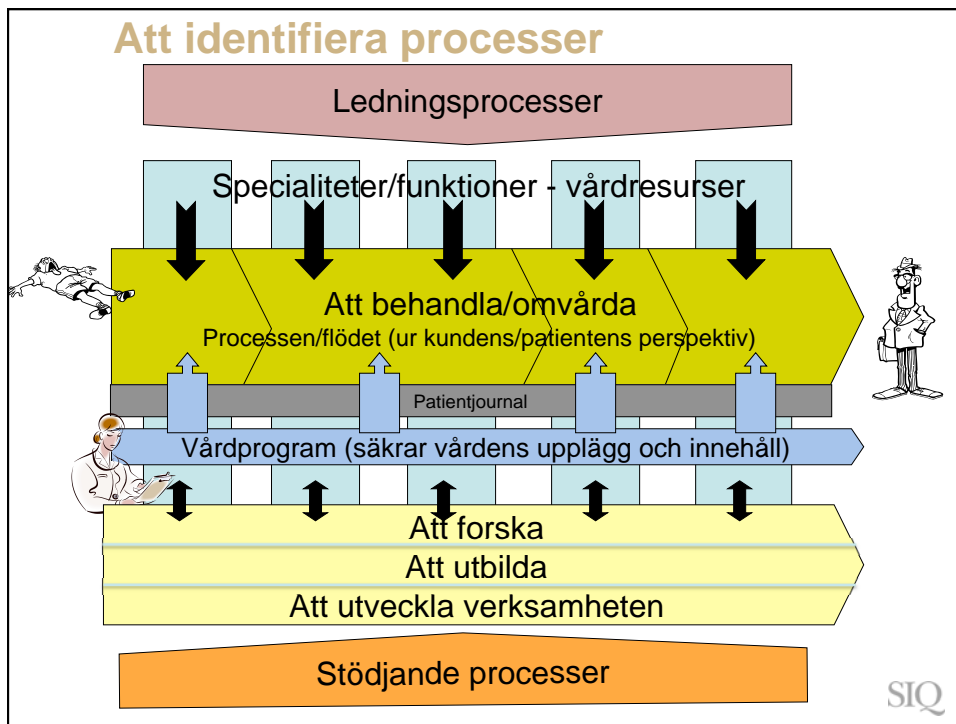
SIQ

Systemet - Processen

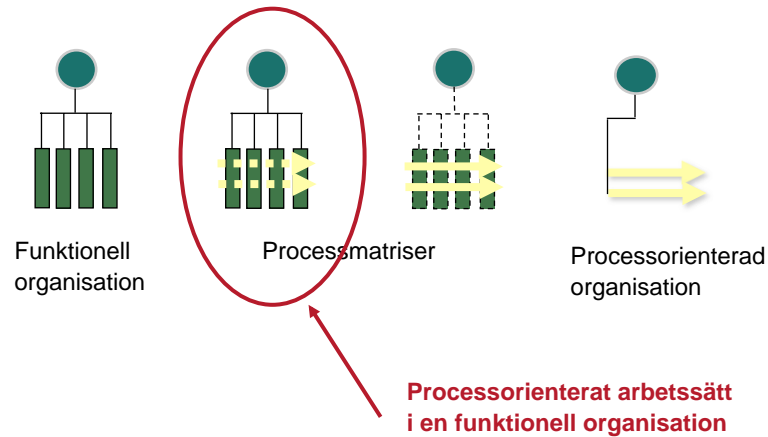

Ref: Qulturum

SIQ

Organisationsformer

SIQ

Vanliga processroller

- **Processägare:**
  - Utses av ledningen för att svara för att processen som helhet är ändamålsenlig och effektiv.
- **Processledare/processutvecklare:**
  - Utses vid behov av processägaren för att löpande ansvara för utveckling av processen.
- **Processteam:**
  - Föreslås av processledaren och beslutas av processägaren. Tvärfunktionell grupp av medarbetare från processens olika delar som bistår processledaren i utvecklingen av processen.

SIQ

Processansvar vs Linje/funktionsansvar

Processansvar (processägare/-ledare/-utvecklare/-team)

Systematisk utveckling och förbättring av hela processen
Gemensamma arbetsätt och metoder
Definiera behov av IT-stöd
Mätning och uppföljning av processens effektivitet och prestanda

Linje-/funktionsansvar

Svarar för resurser och ledning av verksamheten
Föreslår/genomför förbättringar och tillsätter resurser för förbättringsarbetet
Inför och använder gemensamma arbetsätt och metoder

SIQ

Kriterier för val av processansvarig

- God kännedom om processen och dess kunder
- Involverad i processen
- Engagemang för förbättringsarbete
- Beslutskraft (fastnar inte i analysen)
- Resultatorienterad
- Integritet/trovärdighet
- Entusiasmerande och uthållig
- Kommunikationsförmåga
- Förmåga till helhetssyn
- ..

SIQ

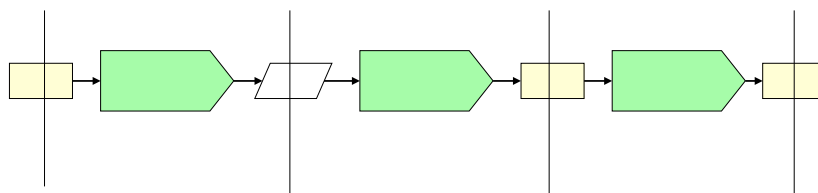
Definiera och kartlägga processer

- gränssnitt
- output och vilka är kunderna/mottagarna
- input och vilka förser oss med den

Gränssnitt
mot leverantör

Interna gränssnitt

Gränssnitt
mot kund

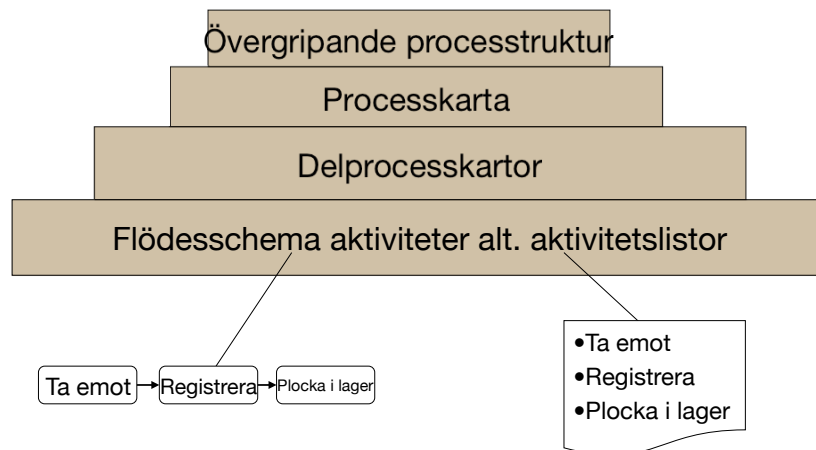
SIQ

Att beskriva/kartlägga processen ger oss:

- En gemensam bild av nuläget
- Underlag för probleminventering
- Struktur för fortsatt förbättringsarbete
- Delaktighet

SIQ

Beskrivningsnivåer

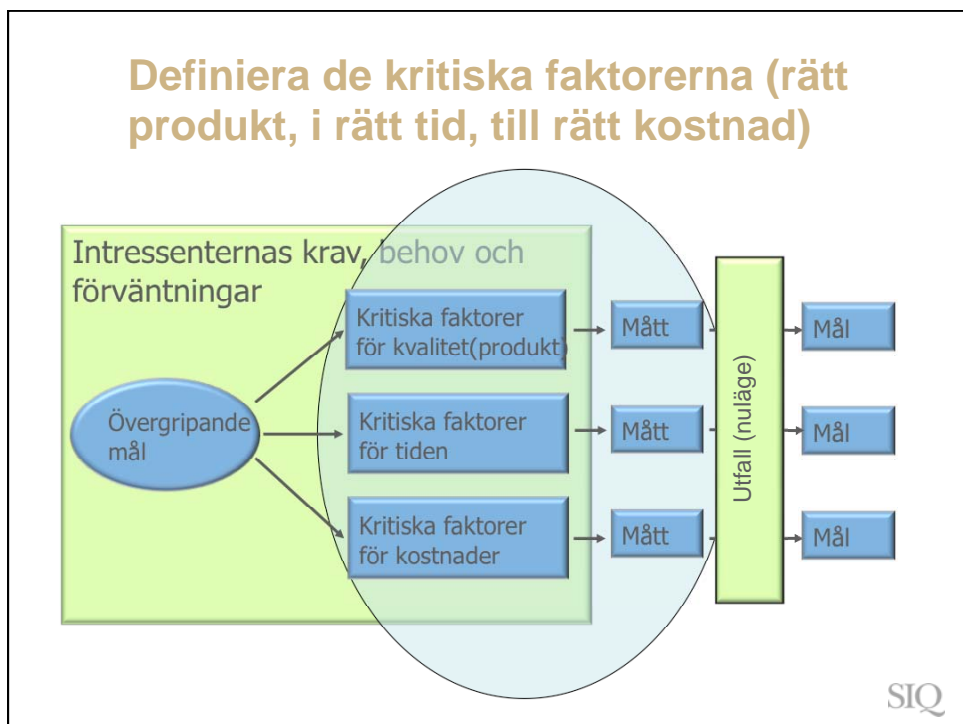
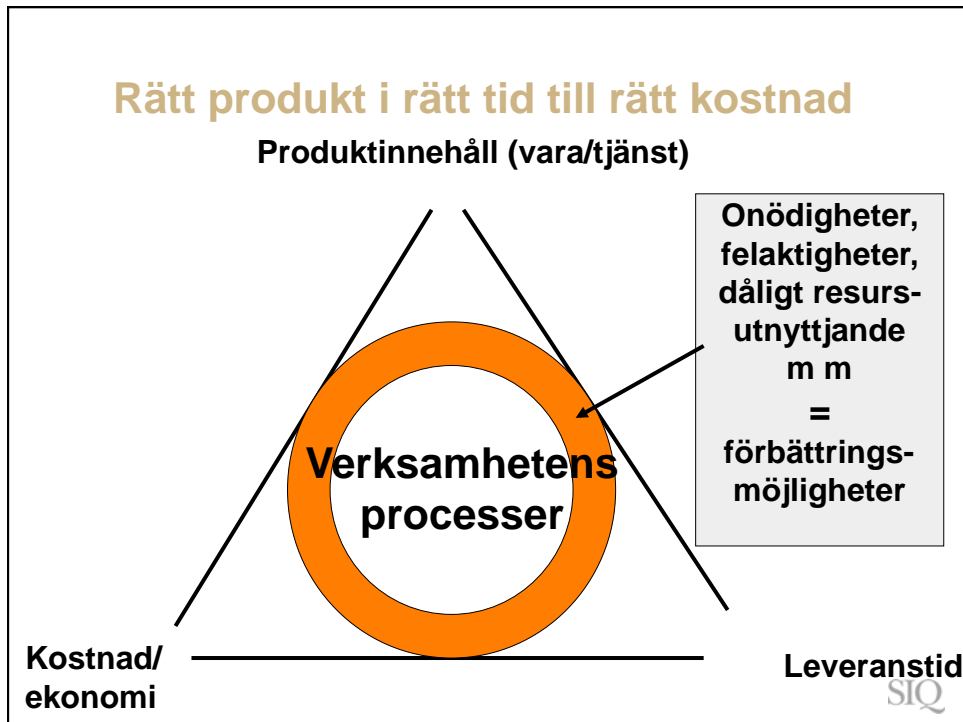
SIQ

Förbättringens grundlag

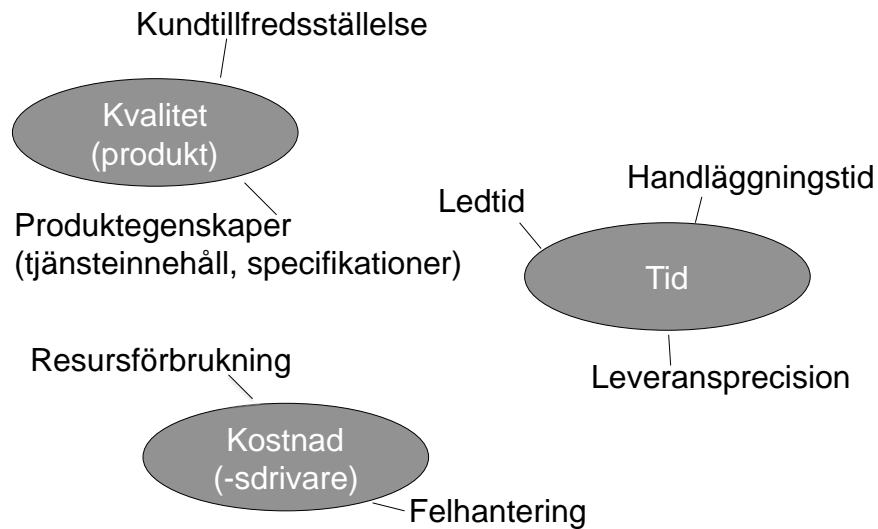
- Mäter man inte så förstår man inte.
- Förstår man inte så kan man inte styra rätt.
- Kan man inte styra så kan man inte förbättra.

Allt bygger på att processen är känd och att man förstår HUR resultaten uppstår.

SIQ

Exempel på mätområden

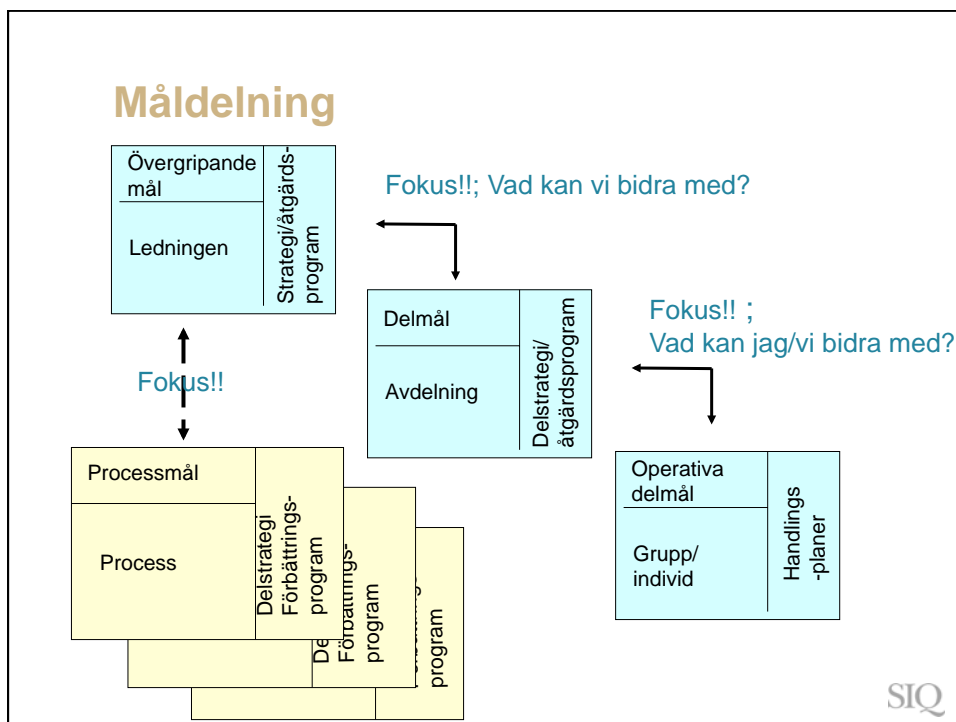
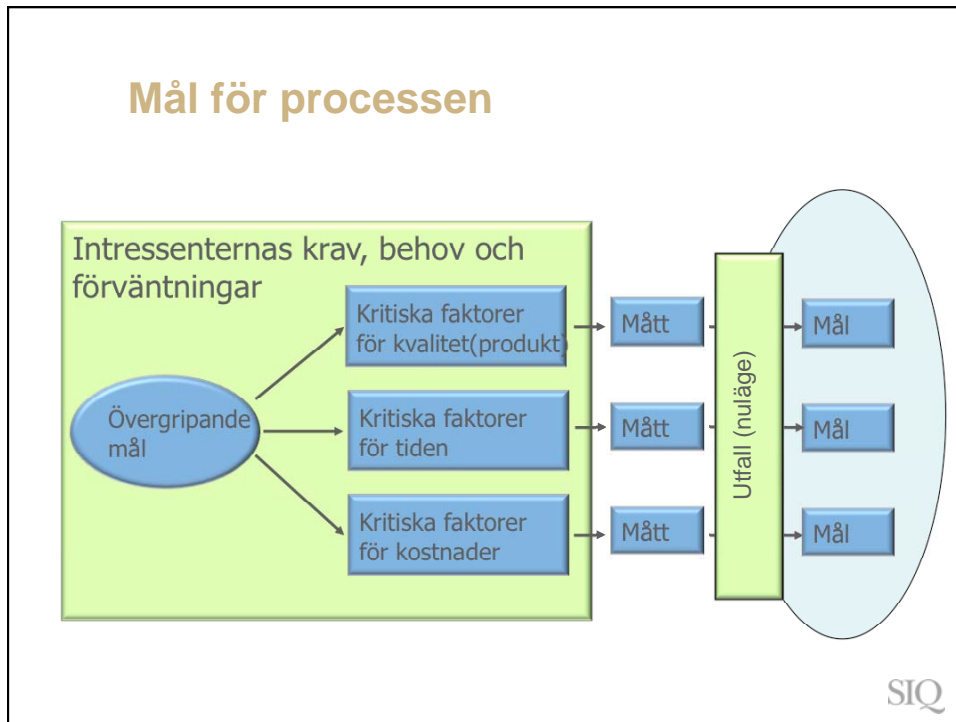

SIQ

Mått bör vara...

- Relevanta - det är det viktigaste som skall mätas, inte det enklaste.
- Lätta att mäta - så att mätningen verkligen blir gjord.
- Kommuniserbara - så att de kan presenteras på ett lättfattligt och överskådligt sätt.
- Få till antalet - mät inte allt. Då finns ingen energi kvar att genomföra förbättringar.
- Påverkbara - det ska vara möjligt att påverka resultaten.

SIQ

Alla berörda medarbetare behöver kunskap om:

- Vilka är processens kunder/mottagare.
- Vilka behov och krav ska processen möta.
- Hur processen är avsedd att fungera.
- Vad som ska mätas och varför.
- Hur mätning av resultatet ska ske och rapporteras.
- Hur avvikelser skall hanteras.
- Hur förbättringsarbete skall genomföras.

SIQ

Hur bra är processen?

1. **Rätt resultat** - möter resultaten ut ur processen de krav som ställs och de utfästelser som vi har gjort?

Analys/utvärdering av resultat och måluppfyllelse

2. **På bästa sätt** - skapar processen resultatet på bästa sätt?

Analys/utvärdering av processer, system, arbetssätt

Hur ser variation/spridningen ut?

SIQ

Nyckeltalsjämförelse!?

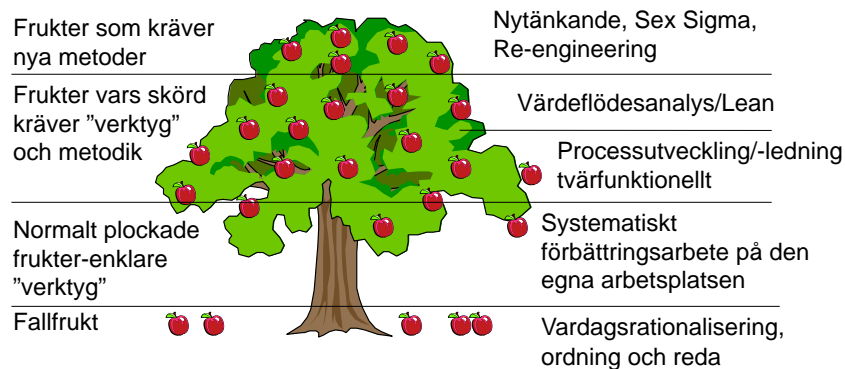
...mätetal/nyckeltal är endast indikatorer

...områden för utvärdering och benchmarking finns i

- arbetssätt/arbetsformer
- processtyrning/-uppföljning
- attityd, kompetens och engagemang
- ledarskap, företagskultur, visioner och mål

SIQ

Förbättringsfrukter i väntan på skörd

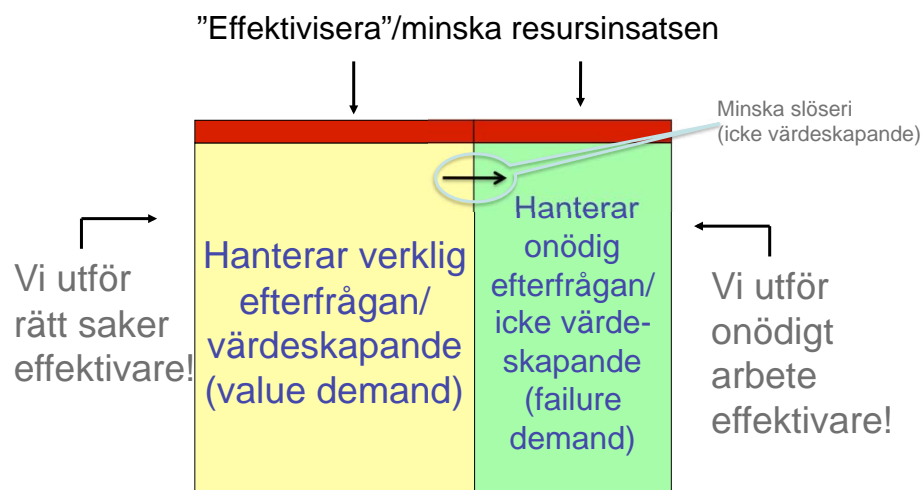
SIQ

Förbättringsarbete – att bli effektivare

- Yttre effektivitet = att göra rätt saker
  - Det som efterfrågas och uppskattas
- Inre effektivitet (produktivitet) = att göra saker på rätt sätt
  - Det som sparar onödigt arbete och minskar kostnaderna
- Total effektivitet = att göra rätt sak på rätt sätt

SIQ

Normalt förbättringsarbete

SIQ

Få bort allt slöseri

- Överproduktion
- Väntan
- Onödiga transporter
- Onödigt eller felaktigt utfört arbete
- Onödigt stora lager
- Onödiga rörelser och förflyttningar
- Misstag och korrigeringar
- Outnyttjad kreativitet

SIQ

- Ca hälften av allt arbete är **slöseri**
- Mellan 20-60% i en verksamhet är värdeskapande för kunden
- Allt som inte skapar värde ska bort

Källa: Culturum

SIQ

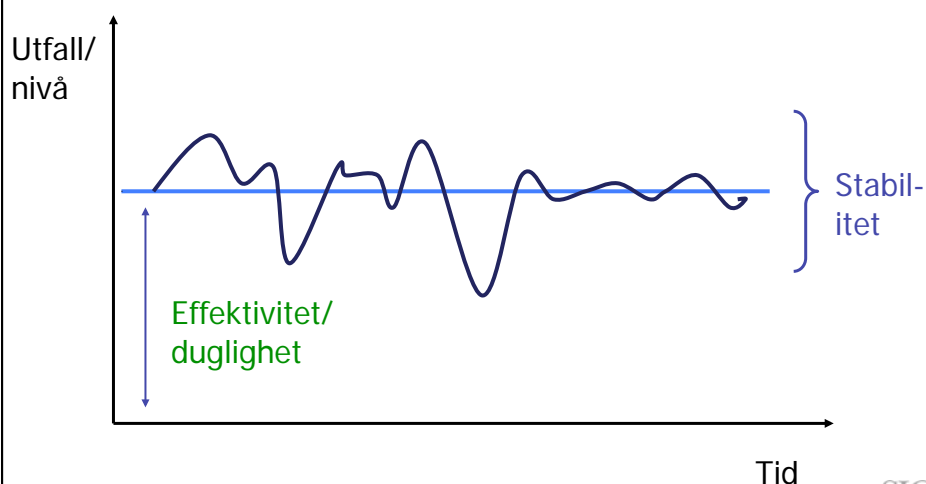
Vad kan vara slöseri?

- Gör vi dubbelarbete?
- Finns saker placerade där arbetet utförs eller har vi onödigt spring? "spagettidiagram"
- Har vi störningar när vardagsarbetet hakar upp sig? ex. lunch avd. , rond, provsvar saknas osv.
- Gör vi saker fortare än behovet är? ex. provanalys
- Tar vi oss tid för avstämningmöte i teamet? Eller kör vi på var och en från sin karta? Går vi i otakt?
- Har vi ordning på våra prylar ex. i förråd, på exp. osv.?
- Har vi standardiserat så det är enkelt om någon ny ska lära sig våra vardagsrutiner? Gör vi lika?
- Gör vi oftast rätt från början eller "rättar vi till" mycket i efterhand?
- Har vi onödig väntetid för patienterna?

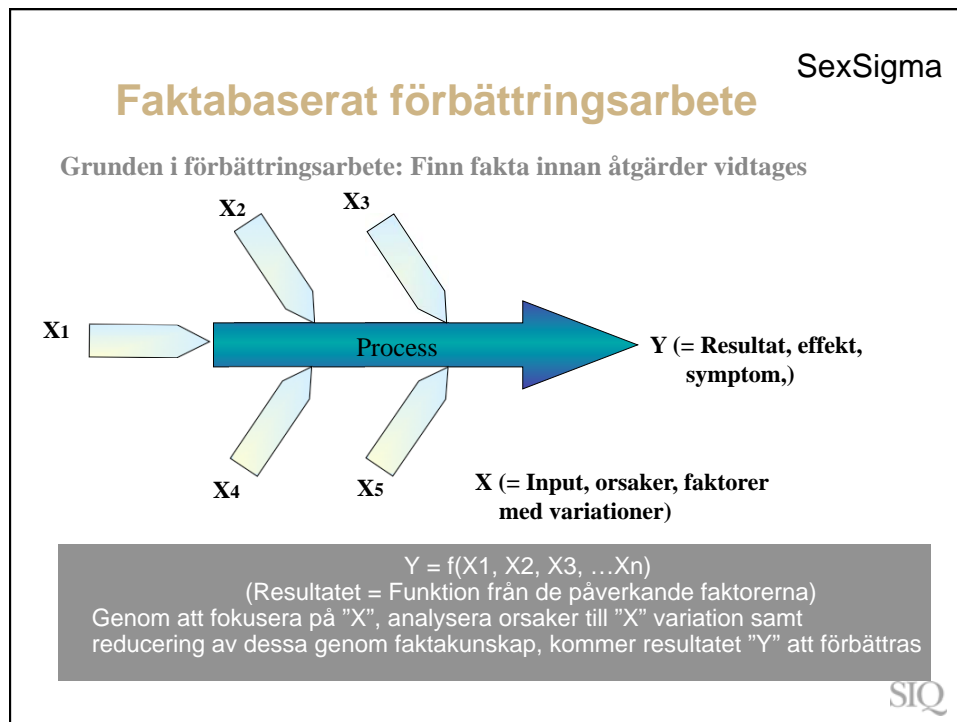
Källa: Culturum

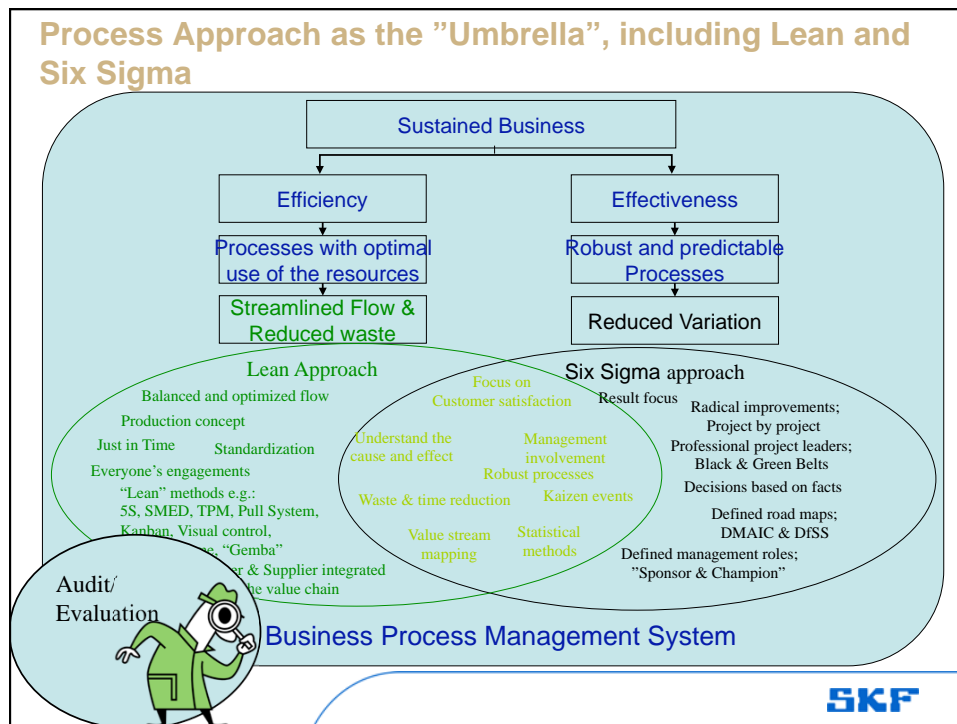
SIQ

Stabila och effektiva/dugliga processer

SIQ

Fallgropar – att tänka på

- Ledningen startar men fullföljer inte sin del
  - Uppföljning
  - Uthållighet, uthållighet, uthållighet .....
  - Kommunikation, kommunikation, kommunikation .....
  - Kulturförändring tar tid!
- För svag processorganisation...
- Linjen är starkast – man fortsätter som tidigare
- Komplexa processer => ingen effektivisering
  - Syftet med det processorienterade arbetssättet ej klart
  - Blir endast kartlägnings- och dokumentationsarbete inte grund för förbättringsarbetet
- Bristande förankring hos användarna => processerna blir hyllvärmare....
  - Ger inget reellt stöd i arbetet
- De "fria konstnärerna" känner sig kringskurna
  - Standardisering blir ett hot - typiskt i professionella organisationer
- Stödstrukturer och -system lägger hinder
  - T ex verksamhetsplanering, rapporteringsrutiner, kommunikationsstrukturer ...
- .....